

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor; hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Kéziratok nem adtnak vissza.</i>	Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfehérvár, szt. István-tér.	Felelős szerkesztő és kiadó: KOVÁTS ISTVÁN. Társzerkesztő: PONTZ FERENC.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilvánt. soronkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény
--	---	---	---	---

Politikai szükségesség.

(m) *Ö császári és apostoli királyi felsége az egyházpolitikai javaslatok politikai szükségességére nézve kormányával egyetért és azoknak mielőbbi törvényerőre emelkedését politikai viszonyaink között sajtó részéről is szükségesnek tartja.*

Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház keddi ülésén ezen nyilatkozatban vélte elérni azon garanciát, hogy a házassági jogról szóló törvényjavaslat második tárgyalása alkalmával a főrendiházban elfogadtassék. A helyett, hogy a két heti válság által felszínre hozott sok piszkot, melyben az új állapot uszák, újra felkavarnók, nézzünk egyszerűen a szemébe annak az ugynevezett „politikai szükségességnek.”

Politikai szükségesség az, a mi nélkül a kormány gépezete ideig-óráig fennakadást szenvedne és megállítaná a kormányzás rendes menetét; a mi körülbelül annyit jelent, mintha az órakerékek kitorik egy foga és az óra megáll addig, míg azt a fogat újjal nem pótolják. Ha az egyházpolitikai illetőleg a polgári házassági javaslat elvetették, ezen fennakadás valószínűleg be fog következni, azért tehát a felség, midőn e kijelentéshez beleegyezését adta, tökéletesen tudatában volt azon helyzetnek, melyet az egyházpolitikai javaslatok idéztek elő Magyarországon. De viszont tudatában volt azon körülményeknek is, melyek ezen helyzetet vagyis politikai szükségességet teremtették. Tehát tudja, hogy ezen helyzetet egyedül a szabadelvű párt hatalmi érdeke idézte elő.

Miután tehát ez idő szerint még nem rendelkezett oly eszközökkel, melyek ezen politikai szükségletet egy mas fontosabb politikai szükséglettel kárpótíthatnák, tehát a tényleges állapotnak megfelelő nyilatkozattétel megtagadása által nem óhajtott egy pillanatra sem megakasztani a kormányzás rendes menetét, nehogy ezáltal a közélet érdekei bármí kárt vagy hátrányt szenvedjenek.

Ennyi csonk több Wekerle nyilatkozatának értelme. Tehát minden más magyarázat, mely e szavakból fegyvert kovácsolna a polgári házasság jövődjére sorsára nézve és illetékelen presszióvá alacsonyítaná a korona büles és előre látó kijelentését — hűtlen visszaélés, sőt árusítás lenne nemcsak a király személye, hanem az általa esküvel őrzött magyar alkotmány ellen is.

Az ily irányban kifejtendő galád korteskedés, megfélemlítés, vagy erőszakos agitáció ellen előre is a legérelyesebben tiltakozunk és bárki részéről származzék is, azt, mint a legfelsőbb törvényhozói fórum öntudatos rágalmezását határozottan visszautasítjuk.

Miután pedig ezen politikai szükségesség tényleg előállott, nekünk ezzel szemben egy kötelességünk van.

A korona ügy van meggyőződve, hogy Magyarországon a szabadelvű párt az egyetlen, mely az 1867-iki kiegyezés értelmében az országot kormányozni képes.

Mint hogy pedig ezen párt privátim még az egyházpolitikai javaslatokat is felvette programjába — hogy csuszott ez bele annak a kálvinista Tisza Kálmán a megmondhatója — tehát ha az a főcél, hogy a kiegyezés fenntartassék, akkor kénytelen-kelletlen el kell tűrni ezen párt privát passzióját is, mert különben a kiegyezés fenntartható nem lesz. Azért tehát nem annyira a javaslatok képezik a politikai szükségességet, mint inkább a szabadelvű párt többségére van a jelen politikai viszonyok között szükség.

Ily módon sikerült a szabadelvű pártnak a polgári házasságból „politikai szükségletet” teremteni és a koronát, mely a kiegyezési törvény esküje alatt áll, azon alternatíva elé állítani, hogy vagy fogadja el a polgári házasságot a 67-iki kiegyezéssel, vagy tegye ki az országot azon veszedelemnek, hogy polgári házasság nélkül meglazítsa a kiegyezési törvény erejét és így nyakára zúdítsa a monarchia összes népeit. Hogy minő lelketlen politika ez, annak jellemzésébe itt nem bocsátkozhatunk.

Hanem nekünk, a kik a 67-es kiegyezésnek éppoly őszinte barátjai vagyunk, mint lelkes hívei a felséges uralkodóháznak, nekünk áll kötelességünkben megmutatni, hogy Magyarországon igenis van párt, van többség, mely nem él ily rutul vissza az apostoli királynak sem alkotmányos, sem személyes érzületével. És ha ez sikerülni fog, majd megdül azon utolsó argumentuma is a liberális pártnak, hogy a polgári házasság nálunk „politikai szükségesség.” Mert a király egy szóval sem helyesli a javaslatokat, sőt hogy ezeket épen csak a politikából tartja szükségesnek, épen az mutatja, hogy azon érvek, melyekkel miniszterei évek óta infestálják a közvéleményt, mind hiu ráfogás — melyek alatt csupán a hatalmi érdek lappang.

Azért tehát ne számítson a szabadelvű párt kiméletre, pártfogásra részünkről, mert ha a jelen viszonyok között a polgári házasság politikai szükség, *úgy van egy másik és főbb politikai szükség, t. i. az, hogy egy oly pártot alakítsunk, mely az erőszakkal összetákolta szabadelvű táborot letaszítsa arról a helyről, melyet jogtalanul bitorol.* Csinálhatnak talán azokból az egyházpolitikai javaslatokból egy 2 paragrafusos esonka-törvényt, de azok Sz. István birodalmában soha életbe nem lépnek, soha végrehajtvá nem lesznek. Mert mi elveként küzdünk, a liberálisok pedig egy darab száraz kenyeret koldulnak a királyi palota kapujában, melyet ha meg nem nyernek, készek lennének dübösségükben petrolumot gyujtani a várhegy fenekében.

— **A földművelésügyi tárca** betöltése sokkal nagyobb fejtörést okoz Wekerlének mint, mondjuk, az ország közvéleményének újabb félrevezetése. Tárgyalt a demokrata Wekerle egy egész esomó mágnással, de sem Károlyi Tibor gróf, sem Széchenyi Sándor gróf, sem Teleki Géza gróf, sem Jósika Samu báró nem akarnak belemenni az új kabinetbe. Miklós Ödön földművelésügyi államtitkár sem hajlandó beleállni Bethlen András gróf örökébe s így nem maradt Wekerlének egyéb hátra

mint egy generálisra bizoni a földmívelésügyi tárcát Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszterre, a mi eléggé jellemzi az új kabinet ad-hoc jellegét. De még jobban jellemzi ezt egy másik esetet A kormány ugyanis jelenleg egy dunántúli megyének országos nevű főispánjával alkudozik, a kinak a földmívelésügyi terén kitünő tapasztalatai és gazdag ismeretei vannak. Nem hisszük azonban, hogy az alkudozások, eredményre fognak vezetni, mert az illető főispán kijelentette, hogy egy két hónapos miniszteriumban nem óhajtatárcát vállalni.

A főispán tegnapielőtt a fővárosban időzött, neve pedig Fiáth Miklós báró.

Főurak a királynál. A király hétfőn hosszabb kihallgatásnak fogadta Zichy Ferenc és Pesteticz Tasziló grófokat. A főurak azon meggyőződéssel hagyták el a budai királyi palotát, hogy a korona semmi esetre sem foglalt állást a kormány egyházpolitikája mellett.

Az egyházpolitikai javaslatok sorsa.

Az egyházpolitikai javaslatok sorsa a főrendiházban, amint ezt a „Fejérmegyei Napló“-n kívül több fővárosi ellenzéki lap is megírta, a végleges bukás lesz. A kormány felhivatalos könyomatu szócsovéi most mohón megcáfoltják ezen lapok állításait, s e cáfolatot Wekerle tegnapi nagyhangu nyilatkozata látszólag meg is erősíti. A „Magyar Allam“ tegnapi száma érdeme szerint bának el ezen cáfolatokkal s egyebek közt ezeket mondja:

„Ami irtunk, megirtuk. Mi az eseménye ket hívjuk tanuságul s Futaki urtól (a Budapest Correspondenz szerkesztője) a főrendiház szavazása után, — melynél a felséghez hivott urak egytől-egyig a javaslat ellen fognak szavazni, — majd számon kérjük, kinek volt igaz. Addig Futaki urnak és magas gazdának is adunk Galgenfristet.“

Mi is bármintől oldalról jövő cáfolattal szemben fontartjuk multkori állításunkat, mely szerint a főrendiház ellenzéki a legilletékesebb körök hangulatának fog kifejezést adni, midőn a polgári házasságot másodszer is le fogja szavazni.

A házassági javaslat ügyében a képviselőház renunciuma, a mint értesülünk, legkésőbb kedden, e hó 19-én tárgyalásra kerül a főrendiházban. A Bud. Corr. értesülése szerint a kormány az összes egyházpolitikai javaslatokat még a jelen ülészek folyamán le akarja tárgyaltatni a törvényhozás mindkét házában.

Helyes, mentől előbb, annál jobb!

Az új kormány bemutatkozója.

A második Wekerle-kormány kedden mutatta be magát az országgyűlés két házában. Ugy a képviselőházban, mint a főrendiházban, rendkívül sokan voltak jelen az érdekes bemutatkozásnál, mely ha következtetni szabad belőle, igen viharos, de rövid életet jósol az új kormányynak. A két nevezetes ülés lefolyását adjuk röviden:

A képviselőház ülése.

Bánffy Dezső báró elnök 10 óra után nyitotta meg az ülést telt padok és telt karzat előtt. A főurak karzatáról Csáky Albin gróf, volt kultuszminiszter nézte az ülést.

Néhány jelentéktelen ügy elintézése után Perczel Béni jegyző felolvasta az előbbi kormány alakítására vonatkozó királyi leiratot, majd bemutatta elnök Wekerle Sándor miniszterelnök átiratát, mely szerint a király az előbbi kormány lemondását elfogadva, e hó 10-én kelt elhatározásával a jelenlegi kormányt nevezte ki.

Ezután Wekerle Sándor miniszterelnök emelt szót s elbadta, hogy az előbbi kormány lemondott, mert az ismeretes „garanciákra“ nézve nem kapta meg a korona jóváhagyását. Azt a kérdést, miért maradt a volt kabinet kormányon, így magyarázta Wekerle:

„Az ugyanazon állásponton való ismételt és újabb megbízatásunk által a bizalom kérdését tisztázottnak kell tekintenünk. S mivel legfelsőbb felhatalmazást nyertem. annak kijelentésére, hogy a felsőge az egyházpolitikai javaslatok politikai szükségességére nézve a kormány nyilatkozott és azoknak mielőbbi törvényre emelését politikai viszonyaink közt saját részéről is

határozottan szükségesnek tartja: ez a legfelsőbb meghatalmazás arra a fellelvérré jogosít, hogy akkor, midőn a képviselőház ezen álláspontját a korona is előlegei az által, hogy ezen javaslatokat politikai szükségnek tartja, alapos reményünk, fellelvésünk van arra, hogy a törvényhozás harmadik faktora is meg fog hajolni, el fogja ismerni azoknak politikai szükségességét, úgy, hogy az által olyan helyzetbe jutotunk, hogy az örökös tagok szaporításához, mint különben alkotmányos eszközhöz tovább ne ragaszkodjunk.

Sőt, ily körülmények között, ily előzmények után éppen a közállapotaink nyugalmassága és folytonossága iránti tekintetek tették kötelességünkkel, hogy a koronának aggályai előtt meghajoljunk és az a hü ragaszkodás, a melylyel elveinkhez változatlanul viseltettünk, tette feladatunkká, hogy hogy azokat eszerben ne hagyjuk. hanem, hogy a kormányzatra újabb vállalkozzunk.“

Ezután még kijelentette, hogy most is ragaszkodik azon programhoz, melyet 1892. nov. 21-én a házban kifejtett, mire Justh Gyula, a függetlenségi párt elnöke a baloldal zajos helyeslése mellett röviden kijelentette, hogy a kormány azon eljárása, hogy ismét vállalkozott az ügyek továbbvitelére azon biztosítékok megadására nélkül is, a mely biztosítékok megtagadását pár nap előtt lemondott — a parlamentáris felfogással so-hogy sem egyeztetethető össze. Vagy komoly volt az ok, mely a kormányt lemondásra készítette vagy pedig nem. Ha komoly volt, akkor nem lett volna szabad a kormánynek helyét újabb elfoglalni, — ha pedig nem volt komoly, akkor nem lett volna szabad lemondaniok s ez által az országot anynyi igazgatottságnak kitenni.

Ő is hü marad eddigi magartatásához és ebből kifolyólag minden olyan javaslatnak utjába, mely javaslat az 1848-as és függetlenségi párt elveivel megegyez, akadályokat gördíteni ezental sem fog.

Apponyi Albert gróf természetesen találja, hogy a kormány programja nem változott. Az ő álláspontja is az marad, mi volt a válság előtt. Hozzáegnek találja Wekerle nyilatkozatát, mert ez a válság sok fontos jelenségét nem említi, másokat pedig nem helyezi a kellő világításba. Így nem mondta meg Wekerle, hogy a korona, kinek a befolyására bízta meg a horvát bánt a kabinet-alakítással? Miért nyilatkozott a

TÁRCA.

Mindhalálíg.

(Orosz história.)

A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcája.

Sötétben bálul a kiewi börtön az előtt fekvő üres térre; a fül s alá járkáló ör szabályos, esikorgó léptein kívül mi sem zavarja az éji esendét. Egyszorre csak semmi nesz... az ör megállt! Valamire figyelni látszik! Távoból zavart hangok ütök meg füleit s a következő percben sötét csoport bukkan föl a tér tulsó oldalán, mely egyenesen a fogháznak tart.

Ha a hold halovány világa nem esal: egy lelkész jó elől néhány szuronyos kozák fedezete alatti; nagyszámu falusi nép követi őt. Talán ismét egy áldozat azon sok közül, kik hivatásuk buzgalma miatt esnek itt napoként a nyers erőszak kezébe? Tévedünk! Ezuttal, ugy látszik, a büntető igazság nyujtotta ki kezét: gyilkosság gyanuja hozta ide a boldogtalant!

Hogyan? Lehetséges ez? Pap és — gyilkos? A bünjelek ellene bizonyítanak. Ugyanaz éjjel — mely az 1860. év jan. 23-ára virradó éj volt — a szomszédos Oratow határában halva találták Pietrow-ot, a helység egyik lakosát. Széles lányomok vezettek a fris hóban aholt totemtől a plebániáig, hol eltűntek s a lelkész kettősosóvü fegyverét még a lövés füstjéttől feketén lelték föl a plebániában.

De a falu hü népe, mely idáig követi

őt, egészen mást beszél. „Nom hagyjuk őt ily gyalázatban“ kiáltják összeszorított ököl-lel a sötét fogházra fenyegetve; „el megyünk mind s az egész világ előtt tanuságot teszünk ártatlanságáról!“ Néhányan még a végso pillanatban kétségbeesett kísérletet akarnak tenni, de a fogoly szava visszatartja őket: „Hagyjátok! Térjétek békével haza! Az igazság napja még kiséit föltem!“

A pap nyugodtan lép a sötét épületbe s a nehéz ajtó becsapódik mögötte.

Tüzként terjedt el másnap a szörnyü gyilkosság hire s egész Kiew városa csak Kobylowicról, a kath. lelkészről beszélt, ki az éjjel megölte Pietrowot, tulajdon unokahúgának férjét! Arról is beszéltek, hogy Pietrow rosszul élt feleségével, hogy a lelkésznek gyakran hevos szóváltása volt Pietrowal s unokahúgával. Egyesek védtek Kobylowicot, hogy csak kötelességet teljesítette, midőn a rossz házasságot intette, dorgálta, mentegették azzal is, hogy ellenezte volt unokahuga házasságát. De a rejtélyes homály, mely a történet fölött borongott, ezek sem tudták maguknak megmagyarázni; a bünjelek hallatára csak kétkedve rázták fejüket: akárhogy történt, pokoli kéz munkája van a dolgban.

Alig mult el egy hét Kobylowic elfogatása óta. Gondolatokba mélyedve ül a lelkész börtönében, egyszerre csak nyílik az ajtó s Isprawnik, az állami segédantató lép be. Bámulva pillant a belépőre Kobylowic. Miért jó ez ember? Mi vezetheti hozzá azt, ki csak rosszakarója volt? Hisz ugyanó az, ki neki áruló följelentésével otthon Oratowban és az orosz hatóságnál oly sok bajt

szerezott. S most lesütött szemmel, szinte görnyedten jó be s lelkézo lábához veti magát „Tisztelendő Atyám!“ kiáltja kezeit tördelve. „Oh hadd találjak nyugalmat lekommek — hallgassa meg gyónásomat!“

Félóra — háromnegyed óra is elmulik, mire ismét nyílik a börtön. Sápadt arecal, zavarodottan jó ki a segédantatót és sietve leoson a lépcsőn. Kint a fogház előtt még egyszer föltekint a rácos ablakra, pokoli guny ül arcán. „Most örökre néma vagy!“ mormogja magában s aztán gyorsan elsiet.

A vizsgálat ezalatt folyt. Kobylowic ego mind sötétebbre borult. A vizsgáló bíróban gyanut keltett a lelkész hallgatagsága. Nem utasította már oly erőlyesen vissza a vádat, mint az első napokban, csak mély sóhajok közt erősítette ártatlanságát. Porszo ez nem sokat használt, hisz a lányomok a hóban, tulajdon fegyvere, minden, minden ellene látszott esküdni.

Négy hét után be volt fojezve a vizsgálat s megkezdődött a bünper nyilvános tárgyalása. Zsunfolásig telve volt a terem, mindenki óhajtotta látni a ritka gyilkost. A lelkész férfias nyugodtságot tanusított, halothalvány arcán egy vonás sem árulta el a rettenetes harcot, mely bensejében végbement. Csak akkor vett némi igazgatottságot erőt rajta, midőn a tanuk padjáról Isprawnik a segédantató emelkedik föl s akadozó hangon lesütött szemmel ellene vallott. Ez igazgatottság is csak egy percig tartott.

De midőn a lassu tárgyalások után ismét egyedül lehetett hideg börtönében, kimerülten rogyott térdre s arcát kezébe rejtve hosszasan, áhitattal imádkozott. (Vége köv.)

liberális párt a bán ellen és miért szivta vissza ezt a nyilatkozatát? Ha alapja volt ezen határozatnak, akkor miért vonták vissza? Ha pedig nem volt alkotmányjogi alapja, akkor a legnagyobb mértékben aggályos természetű a korona prerogatívával szemben.

Feltűnő jelenség, hogy a kormány a követelt garanciák megadása miatt lemond, aztán ezen garanciák nélkül ismét elfoglalja helyét. Az új főrendek kinevezése nem tekinthető garanciának, mert a miniszterelnök nem alternatív, hanem kumulatív kérte a garanciákat. A kormány újból megjelenése a házban nem egyéb, mint azon álláspontnak leplezetlen eljövetele, mely miatt a koronával szemben a válságot előidézte.

Ehhez járul még, hogy az egész krízis folytonosan riporterri asszisztencia, liberális hangulatisinálás mellett folyt le. Ez határozottan elítélendő eljárás.

Mindezeknél fogva hivatalos, világos felvilágosításokat kér a krízisnek elhallgatott részleteiről. (Elnök helyeslés balfelől.)

Péchy Tamás a kilépettek nevében csatlakozik Justh és Apponyi nyilatkozataihoz s kijelenti, hogy álláspontja a kormány programjával szemben nem változott. A krízis a manőverek és taktikák olyan mozaikja volt, melyek egyáltalában nem arra valók, hogy a bizalmat a kormány iránt fokozzák. (Elnök helyeslés balfelől a kilépettek padján.)

Eötvös Károly egyházpolitikai álláspontja ugyanaz, mint Justh. Ebben ezen kívül is támogatni fogja a kormányt.

Meszély Lajos kijelenti, hogy nem akarja a tulajdon örömet megzavarni. De azt a vigjátékot, melyet a kormány most eljátszott a nemzet előtt, ő csak egy szárnalmas mosolylyal tudja kisérni s hiszi, hogy a társaság meg fog bukni. A szabadelvű párt egy héttel előbb azt kiáltotta: Budának sakk; s egy hét múlva már azt mondta, bocsnat, mi vagyunk a matok!

Elsőször azt kiáltották: nem kell a bán, aztán már jó lett volna a Bánffy is. Szíve mélyéből üdvözlí gróf Andrásyt és báró Eötvöst mint a szabadelvű polgárminiszterium két új tagját, Fejérváryról hiszi, hogy Magyarország érdekeit Béccsel szemben, ha kell karddal is megvédelmezni. De kiűtötték Csákyt. Ezt a kormányt, a mely a 67-es vergődések között egy sem fogja magát sokáig tartani, szánó mosolylyal üdvözlí. (Eljenzés balfelől.)

Ugron Gábor rendkívül hevesen elítéli a kormány magatartását a válság alatt és tiltakozik az ellen, hogy a király szent neve a párt harcokba bevonassék. Ettől a megfélejt kormánytól nem vár jót s maró gúnylyal ostorozza a volt kabinet „szolidaritását.” Szilágyit azért nem ejtette el Wekerle, mert nem merie. Különbön azt hiszi, hogy esznya jätékok ütötek Szilágyivl. Miért? Mert nem kapták a garanciákat s aztán összedült a kabinet szolidaritása is.

Ivánka Oszkár homályosnak, sokféleképen értelmezhetőnek találja a miniszterelnök nyilatkozatát, különösen annak a korona akaratára vonatkozó részét. Kérdi a miniszterelnököt, megbizta-o őt a király, hogy így nyilatkozzék a törvényhozás előtt, mintha a korona kívánna, hogy a polgári házasság törvényé váljék? (Helyeslés a baloldalon.)

Wekerle Sándor miniszterelnök Ivánka kérdésére szöszert ismétli előbbi nyilatkozatát (Ivánka a közbeszóli: Ez a bujkálás!) A koronának ilyen állásfoglalása alkotmányos eszköz, melylyel szabad élni. A kabinet szolidaritása nem a személyek, hanem az elvek szolidaritását jelenti s ez az elvi szolidaritás nem ingott meg.

Hosszasan védelmezi a szabadelvűpárt szolidaritását s aztán cáfolgatni igyekszik azt, hogy ő a garanciákat kumulatív kérte. Igaz, ő a peersub nélkül is vállalkozott ismét a kabinet-alakítására, de ezt azért tette, mert birta a korona bizalmát. Ugronnal szemben kifejti, hogy a főrendház a polgári házasságot a népképviselőt megnyilatkozásának hatása alatt most már meg fogja szavazni. A peersubból azért csinált kabinet-

kérdést, hogy a korona bizalmát provokálja. Végül a hangulatisinálás vádjá ellen védekezik, kijelenti, hogy addig fog megmaradni a helyén, míg ezt politikai kötelességének tudja.

Asbóth János szerint kaptunk most egy miniszteriumot. de lehet, hogy ez már egy hét múlva ismét fizetéképtelen lesz. Azt ajánlja, vonuljon vissza a kormány a politikától.

Elnök erre a vitát 1 óraker beereszti s a következő ülést csütörtök délelőtt 10 órára tűzi ki.

A főrendiház ülése.

Ez két óraker kezdődött esendesen és egy negyed óra múlva végződött az elnöknek egy szinte botrányos kijelentésével, mely tekintve, hogy az elnök a pártok fölött kell hogy álljon, eléggé meg nem róható s csak újabb jele annak, hogy Szilávy József koronaőr mennyire keresi a kormány kogyét, csak hogy őt neveztesse ki a főrendiház elnökévé.

Az ülés így folyt le:

Szilávy József koronaőr elnök bemutatja és felolvastatja a képviselőházban is előterjesztett királyi kéziratot s ezzel kapcsolatban Wekerle miniszterelnök átíratát, melyben bejelenti az új kormány tagjait.

A királyi kézirat felolvását a főrendek állva hallhatják végig.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A folyó hó 4-én tartott ülésen voltam bátor bejelenteni, hogy a kormány beadta lemondását, mert nem kaptunk garanciákat az iránt, hogy a két Ház közti ellentét, ha kell örökös tagok szükségéből kinevezése által is kiegyenlítettessék. Beadtuk lemondásunkat, mert a látszat úgy tüntette fel, mintha nem bírnának a legfelsőbb helyen a kellő bizalommal. De mert ő felsége a javaslatra nézve annak politikai szükségét tekintetében kormányával egyetért, az előbbi garanciák fontartását nem tartottuk szükségesnek, s így elfogadtuk a korona részéről legkegyelmesebben roánk ruházott megbízatást. Programunk ugyanaz marad, s csak arra kérem a méltóságos főrendiházat, hogy az előbbi kormány javaslatát folytatólagosan tárgyalni kegyeskedjenek.

Zichy Nándor gróf: Nagyméltóságú elnök ur! Méltóságos főrendek! Mi természetesen hódoló tisztelettel vesszük tudomásul az ő felsége által újabb kinevezett miniszteriumnak kinevezéséről ez alkalommal történt közlést, egyszersmind tudomásul vesszük azokat is, a miket a miniszterelnök ur elmondani ez alkalommal jónak látott.

Részünkről a miniszteriumnak programjára nézve, a mely nem változott, már is nyílt alkalmunk nyilatkozni szóval és szavazattal is. A többit, a mit a miniszterelnök ur elmondott, én részben csak úgy tekinthetem, mint magától értetődött, midőn ő felsége egy miniszteriumot kinevez, azt bizonyosan nem azért teszi, hogy annak a programját ellenezze. Es minden esetre, midőn valamely törvényjavaslat ő felségének előleges engedelmével bemutatatik a törvényhozásnak, ebben magában is alakilag az foglaltatik, hogy ő felsége mint alkotmányos király az alkotmányos tárgyalások keretében és az arra hivatott alkotmányos tőnyezők szavazatának utólagos mérlegelése mellett ezen törvényjavaslat iránt annak idején a szankció felett rendelkezzen. Többet alkotmányos szempontból én, mint ezen szabad haza, ezen alkotmányos Magyarország ősi főrendiházának tagja a miniszterelnök ur ő nagyméltósága nyilatkozatában látni nem bírok, látni nem óhajtok, és nem is teszem fel, hogy a miniszterelnök ur ebben többet akarna, és ő felsége nevének szokatlan felemelítésével ezen alakban a méltóságos főrendek szabad elhatározására és lelkiismeretére a lojalitásnak színe alatt pressziót kívánna gyakorolni.

Ezekben, méltóságos főrendek, elmondtam azt, a mit a mit a miniszterelnök urnak

tisztelettel fogadott előterjesztés nyomán elmondani kívántam.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Távol áll tőlem, hogy ő felsége legmagasabb akaratának kinyilvánítását presszió gyanánt akarám használni. Erre sem nem kaptam, sem nem kértem felhatalmazást, hanem egyszerűen, mert nem ugyano házban, de egybeült bizonyos hivatkozások történtek, én ezen politikai eszköz felhasználását, politikai raizon követelményének tekintetem.

Zichy Nándor gróf: Mégis csak kérem a nagyméltóságú miniszterelnök urat, lenne szíves azt előtűnk felmutatni, hogy hol történt hivatalos alakban, vagy pedig ezen házban előadásunk által oly hivatkozás, a melyre célozni kegyeskedett, mert hogy magánbeszélgetésben vagy leveleiben mi mondatik, azt egyikünk-másikunk tudhatja vagy nem tudhatja; de a miniszterelnök ur ő nagyméltóságának beszéde, szerintem kétségkívül csak olyanokra célozhat, a mikről hivatalos tudomással ezen házban senki sem bírhat.

Egyébiránt részemről csak azt akarom konstatálni, hogy sem beszédében, sem pedig alkotmányos alakban, vagy alkotmányadta jogunkkal való élés közben ő felsége nevével ilyen visszaélés nem ütűnk.

Elnök: Midőn a főrendház nevében az ujonnan kinevezett nagyméltóságú miniszteriumot szívélyesen üdvözölném, a bbeli reményemnek vélek kifejezést adhatni, hogy az elintézésre váró törvényjavaslatok és azok közt a nagyfontosságú egyházpolitikai javaslatok is a nagyméltóságú kormányznak és a méltóságos főrendeknek hozzájárulásával a trón és a haza érdekében közmelegnyugvára fognak elintéztetni.

A miniszterelnök ur ő nagyméltóságának kívánságához képest felkerem a bizottságokat, hogy a hozzájuk utasított törvényjavaslatokat, illetőleg képviselőházi üzeneteket minél előbb tárgyalás alá venni és a jelentéseket beadni méltóztassanak.

Városi közigazgatási ülés.

Tegnap tartotta Székesfejérvár város közigazgatási bizottsága a f. évi június havi rendes ülést. Az elnöki tisztelet Haveranek Jozsef kir. tanácsos polgármester vitte, ki az ülést megnyitván, bejelentette, hogy a földmívelési miniszter néhai Felmajor István helyett Diebally Györgyöt nevezte ki közzgazdasági előadóvá.

A szokásos havi jelentéseken kívül élénk mozzanatait képezte az ülésnek dr. Major Ferenc jelentése, melynek rövid vázlatát következőkben közöljük:

A jelentés szerint városunkban május havában kielégítőnek mondható a közegészségügy.

Általános megbetegedések csak kis mérvben léptek fel. Előfordult ugyan néhány tifuzaset, de ezek enyhefolyásuak voltak, s a betegség terjedését az idejkorán életbe léptetett óvintőzkedések hamar megakadályozták. A születések száma 94-et, a halálozások ellenben csak 68-at tett ki. A városi kórházban 22 beteget kezeltek, kik közül 21 meggyógyulva hagyta el a kórházat. Az állategészségügy terén két sertésnéni az orbáné, egy kutyanál pedig a veszettség konstatalatott. A jelentés kapcsán a gróf Keglevich István-féle házban lévő kut vizének megvizsgálása tárgyában szakszerűleg szólalt fel Diebally György bizottsági tag, azonban dr. Major Ferenc tiszti főorvos válasza után a bizottság a tisztí főorvos jelentését tudomásul vette.

Ezután következett Reé István árvaszéki előadó jelentése a közgyámi ügyek elintézése és árvapénztár állásáról. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Továbbá a pénzügyigazgatóság havi jelentése olvastatott fel, mely szerint a múlt hónap adóiban befizetett 40356 frt 17 kr. Tudomásul vétetett.

Festetich Benno gróf tanfelügyelő jelentései közül élénk eszmésserű idézett

oló a hanyag iskolába járó tankötelesek körüli eljárás kérdése, melyre nézve határozatilag kimondatott, hogy jövőre a tanfelügyelőség útján havonként bemutatandó lesz a kapitányi hivatal jelentése, hogy minő eljárást követett s mily eredményt ért el a hanyag iskolások körül.

Blénk érdeklődés tárgyát képezte a tanfelügyelő által saját tapasztalatán alapuló azon előterjesztése, hogy az ipar tanonc iskolái előadásokon a sütő ipartanoncok többnyire alusznak. Megkérdezték őket azon meggyőződésre jutott, hogy ezen tanoncokat gazdák annyira igénybe veszik, hogy alvási naponként alig 3-4 órányi idő jut. Ezért is utasította a bizottság a kapitányi hivatalt, hogy a sütő iparosokat az 1884. évi 17. t. c. 65. §-ában foglaltak szigorú megtartására utasítsa.

Még néhány havi jelentés felolvasása után az ülés 11 $\frac{1}{2}$ órákor berekesztetett.

BELFÖLD

Uj főrendek. A hivatalos lap keddi száma a következő királyi elhatározást közli: A főrendiház szervezeti módosításáról szóló 1884. évi VII. törvényeikk 5. §-a alapján magyar minisztertanácsom előterjesztésére idős Esterházy Ferenc grófot, Uchritz Zsigmond bárót és Zuber József volt főispánt élethossziglan a főrendiház tagjává ezennel kinevezem. Kelt Budapesten, 1894. évi június hó 11-én. Ferenc József, s. k. Wekerle Sándor s. k.

TÁVIRATOK.

A polgári házasság a főrendiházban.

Budapest, jun. 14. (Saját tudósítástól.) A főrendiház e hó 20-án tárgyalja másodszor a polgári házasságot javaslattal.

Eötvös báró beköszöntője.

Budapest, jun. 13. (Ered. táv.) Eötvös Lóránd báró vallás- és közoktatásügyi miniszter ma vette át hivatalát. Ez alkalomból a miniszterium tisztviselői nevében Gömör min. tan. rövid beszédben üdvözölte, amire az új miniszter hosszasan fejtette azon teendőket, melyek rá és tisztviselőire várnak.

A cár veszélyben.

Moszkva, jun. 14. (Ered. táv.) Az orosz rendőrség a Kaukázusban nagy fegyverraktárt fedezett fel. A hegyek között nyugtalanság uralkodik és felkeléstől tartanak. (M.)

Az olasz kormányválság.

Róma, jun. 14. (Ered. táv.) A lapok megerősítik, hogy a pénzügyi tárcát Boselli, a kincstárat Sonnino, a földmívelésügyi Damiani veszi át. A király Crispi lemondását nem fogja elfogadni s így Crispi ma ismét fog a parlamentnek bemutatkozni.

Városi és megyei hírek.

Főuri esküvő. Mult lapunkban már említett tettünk azon főuri nászról, mely f. hó 11-én tartott Nádass-Ladányban, hol a Nádassdy kastélyában Hunyady Károly gróf tartotta esküvőjét Nádasdy Irma grófkisasszonnyal. A nászmenet déli 12 órákor indult meg a park nyugati sarkán épült kápolnába. A menetet Kinszky Zdenko gróf nyitotta meg, kezében a felcírozott násznagyi böttöl, utánna jött a menyasszony Nádasdy Tamás és Hunyady József grófoktól kísérve, azután a vőlegény Hunyady Julia és Zichy Livia grófkisasszonyok között. Ezek után fényes menyegzői tolettokban a következő párok lépdtek: gróf Wenckheim Rika, ifj. Gróf Hunyady Lászlóval; Gróf Wenckheim Prisca, gróf Széchenyi Antallal; gróf Hunyady Alexandrine, gróf Nádasdy Ferenczel; gróf Zichy Irma gróf Hunyady Kálmánnal; Ahrenberg hercegnő, gr. Zichy Nep Jánossal; br. Sennyey Julia id. gr. Hunyady Lászlóval; gróf Hunyady Sarolta, gróf Chotek Rezsővel;

gróf Hunyady Felicie báró Sennyey Bélával; gr. Wenckheim Christin gr. Hunyady Imrével. Bayor kisasszony gróf Szirma Györggyel. A templom bejáratánál Károly János apátplébános fogadta a menetet Csontos János és Joó János plébánosokkal, kiknek assistentiája mellett végzője el az egyházi szertartást. Beszédjét lapunk más helyén közöljük. Az esküvő után a nászmenet ugyanazon rendben visszavonult a kastélyba, hol fényes dejeuner következett, mely alatt gróf Hunyady László a fiatal házaspárt, gróf Nádasdy Ferenc háziur a Hunyady családot és gróf Zichy Nep. János a nyoszolyalányokat köszöntötték fel. A dejeuner után a fiatal pár Zichyfalvára hajtatott, hol a készen álló különvonattal hosszabb nászutra indultak.

Esküvő. Payer Károly, a gróf Zichy-féle Lengyel-tó uradalom főkertésze e hó 11-én esküvőt örök hűséget I. p. a. c. h. Anna kisasszonnyal, Ipach János bicskei magánzó leánnyal. — Az esküvőt fényes lakoma követte a menyasszony édesatyja házában.

Esketési beszéd, mondta Károly János székesfejérvári kanonok Nádasdy Irma grófnő és Hunyady Károly esküvőjén Nádass-Ladányban 1894. június 11-én.

Keresztény házastársak!

Mi a a frigysekreney számára az Ur meghagyásából Moriah hegyén megépült a fényes templom. Salamon király letette koronáját, összegyűjté az ország nagyjait, oda borult az oltár elé, megáldá népet, és a templomot a Mindenhatónak adta áldozatul. Az Isten elfogadta népe áldozatát. Kiterjeszté igralmának szárnyait, szeretete aláhajolt népe szeretetéhez, s ezer torok kiáltá: jó a mi Istenünk, és az ő igralmának nincs határa!

E pillanatban a ti szívetek is templomná változott. Templomává a házassági frigynek, melyet szent Pál nagy szentségnek nevez Krisztusban és az anyaszentegyházban, és eljöttök legkedvesebbjéteik, el az ország nagyjai, ide kísért a nép szeretete, az Ur pedig leszállt hozzátok az oltári szentségben, és elfogadá szívetek áldozatát, megáldotta vallomástok szent esküjéte, hogy házasságotok boldog legyen az élet minden viszontagságaiban, és most mi is elmondjuk mindnyájan: jó a mi Istenünk, és az ő igralmának nincs határa!

Valóban nincs és nem is lehet magasabb szövetség, mint a házasság. egymás szeretetért és egymásnak segítségére, egy egész életet fölföldözni, magasztos célok, és vannak szent atyák, kik azt állítják, hogy az elvesztett paradicsom öröme a házasság kebelébe vonultak, hogy ott menedéket találjanak.

Annak pedig csakugyan isteni bölcseségnek kellett lennie, amely midőn a házasságot létre hozta és a szentség magaslátára emelte, oda helyezte azt a fű szeretetének templomába, a szívébe, mely csodás alkotásánál fogva a vonzalom keresésében mindig szűkebbre vont köröket alkot maga körül, és a mint a kör kibőbedik, a vonzalom nagyobbra nő és mindig bensőbbé válik.

Az ismerősök, azután a jóbarátok mindig kibőbedő köréi és irántuki vonzalom után azt hiszitek, hogy mindennek vége? Korántsem! a szív vonzalmának köre egészen össze szorul, s eljő a pillanat, midőn így szól: téged egyedül! és kimondván e szót: téged egyedül: azonnal hozzá teszi azt a másik nagy szót is: örökre!

Keresztény házastársak! A szív ez ünnepegyes nyilatkozata alapítja meg a családot! És én erősen hiszem, hogy minden fenkölt és gyöngéd lélek tisztólettel hajol meg az anyaszentegyház azon tanának hitelti igazsága előtt, hogy midőn az Isten oltáránál a magasztos érzelmei e Thabor hegyen két szerető szívből kitört e szó: téged egyedül és örökre, sirig tartó, fölbontatlan és valóságos szentség az a frigy, a melyet kötöttök!

Láthatjátok, hogy ez a frigy is, melyet most ti kötöttök, megható, fölbontatlan és valóságos szentség.

Keresztény férj! hitvesedben gondjaid társát, szíved visszadobbanását adta neked az Isten. Ápdal lelkeiben a keresztény erényeket, melyek folyton tudén tartják hitvesed viszontszerelmét

irántad, kinek szívébe zártad örökre szabad-ságodat.

Te pedig keresztény hitvertárs, tavaszkorod virágát, szíved tiszta látólat hoztad az áldozat oltárára. Sem egyik, sem másikkot azt többé vissza nem veheti.

Ha férfi gondok nehezülnek férjed homlokára, s a küzdelemben csiggedni kezd: a te hű karjaid emeljék föl őt szíved magaslátára. Ha a haza és király védelme a hős dicsőségéhez szólítja férjedben a katonát, te nyújtad neki oda az éles kardot, s a te szíved imája éleszze hátorságát ha kell meghalni a királyért és hazáért!

Csurogjon Jézus Krisztus szent vére házasságotokra, melyben két nagy nemzetiség fényes koronája egyesült és áldjon meg benneteket az Atya, Fiu és Szentlélek. Amen.

A főgymnasiunai önképzőkör zárgyűlése. A főgymn. önképzőkör kedden d. u. 5 órákor tartotta a főgymnasium disztermben zárgyűlést. A disztyülés iránt városunk közönsége is kiváló érdeklődést tanusított, a menyiben teljesen megtöltötte a nagy disztermet. Az első széksorokban ültek Zichy Jenő gróf nejevel, Mariska és Gabriella contesekkel, Saly Viktor és Andráffy Gyula altábornagyk, Hubertl tábornok stb. — A többi helyeket is városunk előkelő hölgyközönsége foglalta el. A gyűlést a főgymnasiumi ifjuság önékkara nyitotta meg a „Hymnusszal“, melyet dr. Vas Bertalan tanár vezetett. Ezután Dr. Czapáry László önképzőköri elnök tartott rövid megnyitó beszédet, majd Mészáros István VII. o. tanuló olvasta fel íttkári jelentését, melyből kitűnt, hogy az önképzőkörnek 42 működő tagja volt. A szépen sikerült ülésnek hátralevő része programszerűen folyt le.

Közigazgatási bizottsági ülés.

E hó 12-én d. e. 10 órákor votta kezdetét Fejérvármegye közigazgatási bizottságának ülése. Fialth Miklós báró főispán távol lévén, Sárközy Aurél alispán elnökölt. A tagok közép számmal jelentek meg. A tárgysorozatból kiemeljük a következőket: Az adonyi kir. járásbíróság bejelentette, hogy Fehérvári József, Ivánca község jegyzője ellen a bűnügyi vizsgálatot rágalmazás miatt folyamatba tette. Tudomásul vétetett. Tárgyalta továbbá a bizottság Martonvásár mezővárosi községének azon kérelmét, hogy Martonvásáron esondörörs állomás rendezerősítessék. A kérelmet pártolólag a miniszteriumhoz felterjeszteni határozta a bizottság. — Ezután a tisztifőorvos jelentése olvastatott fel a múlt hónapról. A jelentés szerint 189 pár lépett a múlt hónapban házasságra s ugyanazon idő alatt a születések száma 627-ol, a halálozásoké pedig 40-at tett ki. Beteg volt 2237 egyén. A pénzügyi igazgató jelentette, hogy az eddig bejelentett jégverési károokra nézve a kárfelvétel megtörtént, s az adóleírás eszközöltetni fog. Végre a kir. tanfelügyelő jelentette, hogy az oresii községi iskolánál egy tanítói állomás választás útján betöltendő. Kéri a bizottságot, hogy a választás megejtésére a járás főszolgabírája ölnökül küldessék ki. A bizottság értesülvön hogy a járás főszolgabírája ez idő szerint beteg, a választás megejtésére Bódy József járási szolgabírótt küldötte ki. Bejelentette továbbá dr. Steiner Fülöp megyés püspök urnak a közigazgatási bizottsághoz intézett azon átiratát, miszerint a bódalki iskola ügyében leendő újabb vizsgálatához küldje ki a bizottság a járás főszolgabíráját. A bizottság tekintettel arra, hogy ez ügyben a vizsgálat már befejezve lett, magát illetékosnek nem tartván, az átiratot olintózás végett az alispánhoz tette át.

Halálozás. A városnak egy derék polgárával, az iparnak egy képzett munkisával ismét kevesebb van. Számmer Imre könyvnyomdatulajdonos 14 napi súlyos betegség után, szórdán délután 3 órákor meghalt. Számmer Imre 1866 óta birt önálló üzlettel Székesfejérvárott, melyet édes anyjától özv. Számmer Pálnétól vett át fivérével Kálmánnal. E század cloje óta bír körülbelül a Számmer család könyvnyomdával Fejérvárott, s ezóta a Számmer-féle könyvnyomda keresztül ment a fejlődés minden stádiumán, úgy hogy manapság Számmer

Imrének gőzmotorokkal ellátott körforgó gépei, papirkereskedése és könyvkiadóvállalata kiállják a versenyt bármely fővárosi céggel. A boldogult 51 évet élt és nejein kívül 7 gyermeket hagyott hátra. Városi bizottsági tag is volt. Temetése pénteken d. u. 2 órakor lesz.

A reáliskola tornaversenye.
A székesfejvári m. kir. állami főreáliskola tanuló ifjúsága a főreáliskolai segélyző egyesületük könyvtárának javára e hó 25-én, az intézet helyiségében tornaversenyt, s ez után a Lerf-féle kertben zártkörű táncmulatságot rendez. A tornaverseny délután 5 órakor kezdődik, a táncmulatság esti 8 órakor. Belépti díj (a tornaversenyre és táncmulatságra személyenként 1 korona; a jegyek a főreáliskolai épület előcsarnokában, vagy este a Lerf-féle kert bejáratánál válthatók. Jegyek csak a „Meghívó” előmutatása mellett kaphatók. Felülfizetéseket, tekintettel a kulturális célra, közszóval fogad a rendező bizottság. A tornaverseny programja: 1. Fővonalas és oszlopokba felállítás. — 2. Szabadgyakorlatok öt oszlopban kis sornytánc mellett. — 3. Rendszeres gyakorlatok: a) A 48-as csoport soroztatása. b) Szakaszalakitás. c) Kettős rendek alakítása, monotelés, visszakoztatása. d) Ellenvonulás négyes oszlopokba és felvonulások nyolcas oszlopokba. e) Visszavonulás. f) Kanyarulatok négyes sorokban. g) Előbakugrás. 4. Versenyek: A) I—III. osztályok mászóversenye. B) a) I—III. osztályok futóversenye 100 méterre (kor szerint beosztva). b) III. oszt. futóversenye 120 méterre (kor szerint). c) IV. oszt. futóversenye 150 méterre akadálylal. C) Kötélhuzás. a) I. A) oszt. I. B) oszt. ellen a 12 tornász. b) II. A) oszt. II. B) oszt. ellen a 12 tornász. c) III. A) oszt. III. B) oszt. ellen a 12 tornász. 5. Szergyakorlatok: a) Roham deszka. b) Hosszu bottal magas és távol ugrás. c) Magasugrás. d) Magas bakugrás távolagságból. e) Korlátlan osztály tornászás f) Alacsony bakugrás. g) Gyűrű hinta, ló, sulydobás. 6. Tornajátékok: a) Harmadikat elütni. b) Kötelkedő. c) Hátulsó pár előre. d) Labda ütő. e) Labdahajszóló.

Tolvaj nő. A napokban történt, hogy Rác-Almás, Baksa Anna csavargó leány behatolt Peer Sándor szobájába, ellopott egy ezüst zseborát s aztán megugrott. A csendőrség azonnal nyomozta a tolvaj nőt s Duna-Pontolón csakhamar el is fogta.

Vándorlegények. Moórón e hó 4-én Bugány Miksa és Dietrichstein Adolf vándorlegények belopóztak Trauttenberg Frigyes br. szobájába s 15 frt értékű ruhaneműt vivén magukkal eltűntek. De nem sokáig örülhettek, mert a csendőrség hamar közrekerítette s átadta a bíróságnak.

Különlék.

József főherceg Nagyváradon.
A szokásos évi szemle megtartása végett József főherceg még e hó folyamán Nagyváradra megy. A főherceg ez alkalommal a tulajdonát képező 37-ik ezredet nem tekintti meg, hanem csak a 4-ik honvéd ezred felett tart szemlét. A főherceg tegnapielőtt és tegnap Székely-Udvarhelyen és Csíkszeredán tartott szemléket a honvédség felett.

XIII. Leó a pozsonyi kadétoznak. Pozsonyban a kadétskolai növendékei nagyobb összeget gyűjtöttek a pápa számára és azt mint péter-filézéket Rómába küldték. A szent atya viszonzásul áldását küldte a kadétoznak. Az erre vonatkozó brévért a napokban olvasták fel a helyőrségi templomban az összes növendékek előtt. A breve felolvasásánál Frigyes főherceg is jelen volt.

Római zarándoklat. Roder Florene sz. ferenc-rendű áldozár, a római zarándoklat lelki vezetője, arról értesíti lapunkat, hogy a júniusról elmaradt zarándoklatot f. é. szeptember hó 19-én októvelen meg fog tartatni, ezért tehát mindazok, kik ekkor részt akarnak venni, jelentkezzenek nála, (Budapest, Ferenciek-társháza). A rész-

letes program, mely azonos a lapunkban közölt programmal, később fog újra ki-boesajtatni.

Víziszony okozta halál. Megirtuk már, hogy Horváth Ferenc bieskei bogárn-mesteren kiirtó a víziszony. A szerkesztőlet gyógykezelés végett felszállították a budapesti Högyész-intézetbe a hol azonban a minap rettenetes kínok között meghalt. Azt a veszett kutyát, mely Horváthot s Bieskének még több lakosát meg marta, Karle állat-orvos állítólag a veszettség tüneteitől ment-nek találta. Minthogy ugyanaz a kutya Kuna bieskei kovácsmestert is megharapta, Kunát most szintén a Högyészintézetben gyógykezelik.

Műincsek a kiállításán. E s-terházy herceg a minap a kereskedelmi miniszternél Bubics püspök után bejelentette, hogy eszterházi és irakói kastélyából mind ama ritkaságokat és műbesceal bíró tárgyakat, melyeket a történelmi csoport erre érdemesnek fog tartani, készséggel átengedi a kiállítás cél-jaira. A főpapok közül újabban Hornig Károly báró veszprémi, Mihályi Viktor lugosi püspök, a főurak közül id. Zichy Nepomuk János gróf jelentették ki készségüket, hogy nagyérdékű és igen becses műtárgyaikat a ki-állítás történelmi főcsoportjában kiállítják.

Hol van Árpád sírja? Árpád hamvai a legújabb állítás szerint Német-Ovár közelében fekszenek. A pozsonyi orvosok és természetvizsgálók-egyesülete a napokban kirándulást rendezett Német-Ovárra, hol megtekintették Árpád fejedelem állítólagos sírhelyét. Könyöki József tanár számos dokumentummal iparkodott bizonyítani, hogy az a hely valóságban Árpád fejedelem sírja.

Követésre méltó példa. A zombori népkör alaposan elbánt a Pesti Napló című újsággal, mely tudvalegőleg a Haas és Deutsch cég közlönyévé változott megtagadva multját és eddigi irányát. A kör minden politikai indok kizárásával, csupán a magyar hírlapirodalom tisztességének meg-óvása szempontjából, a Pesti Naplót kitiltotta helyiségeiből s megbotránkozása jeléül elégette a tagok éljenzése és tapsai között.

Az őszi nagy hadgyakorlatok.
Az idei nagy hadgyakorlatoknak az Ipoly-völgye lesz középpontja. A hadgyakorlatokon 64.000 katonára lesz együtt s részt vesz benne a király is, a kit Albrecht és Frigyes főhercegek fognak kísélni. A főhadiszállás Balassa-Gyarmaton lesz, a hol a király a díszes megyeházában fog lakni. Párho Beck tábornagy s a császári és királyi vezérkar főnöke Balassa-Gyarmatra érkezett, hogy megtekintse a terepet, a melyen a nagy esztajátékok rendezik. A király az eddigi diszpozíció szerint szeptember 14-én Nagy-Maroson megtekinti a hidépítő munkálatokat, szeptember 17-én pedig a főhadiszállásra érkezik. Az első nagy összejutkozás Vadkernél, a romhányi síkon, a második pedig Luka-Nénye körül lesz.

Nevelőnek ajánlkozik, főuri vagy gazdag előkelő családnak egy vagy több fiú mellé egy tanárjelölt, a ki tanulmányait a budapesti egyetemen végezte, akár szeptemberig, akár a jelen év végeig, akár a jövő évi augusztus végeig. A tanár-jelölt eddig is szép sikerrel működött a nevelői pályán s a mellett, hogy igen vallásos, szép képzettséggel is rendelkezik. Taníthatja az egész középiskolai tananyagot, első sorban, a magyar, német, latin és görög nyelvet és kezdőknek a franciát is, azon-kivül hegedülni is tud. Címét megtudhatni a „Fejérmegyei Napló” szerkesztőségében.

Irodalom és Művészet.

Előfizetési felhívás! Midőn a „Verőfény” című humoros tárcakötetomre elő-fizetési felhívást hirdetek, eszembe jut a Józsi bátyám esete s bucsuzni kezdek a világtól. Józsi bátyám egy alkalommal hatalmas magnum áldomást rendezett ősi kuriáján, me-

lyen ott volt a megye s a falu színe-jára. Ugy hajnal felé Józsi bátya végtelenül elérzékenyült. Sorra ölelt, sorra csókolta valamennyjüket, hisz' mint ő mondá, úgy sem fog már látni soha többé bennünket.

— Becsipett egy kicsit az öreg! jegyzék meg halkan itt-ott mosolyogva.

Mikor a bucsuzásnál réám került a sor, oda-sugtam: Józsi bátyám, nem értem! Hisz egy-künk sem akar meghalni.

— Nem érted? Én értem. Holnap majd felszólítalak benneteket, hogy fizessétek meg már egyszer az adósságtokat!

S csakugyan, a felszólítás óta Józsi bátya háza üresen áll, még az árnyékát is mesze elkerülük.

Búcsuzom tehát én is minden ismerős és ismeretlen jóakarómól, barátomól, hisz nálunk az előfizetési felhívás még mindig csak oly-vasalmi hatású, mint az, ha az embertől követelik az adósságát. Búcsuzom, de én csak a leg-közlebbi viszonzulást reményben...

A „Verőfény” című humoros tárcá-kötet célja egy-két kellemes órát szerezni az olva-sónak. Mintegy 12—14 ivnyi terjedelemben s igen csinos kiállításban fog megjeleneni s egy fűzött példány ára 1 frt, remek diszkó-tásban 1 frt 60 kr. (Bolti ára magasabb lesz.) Alóírott szerző igen kéri a t. előfizetőket, hogy az előfizetési pénzt címére (Budapest, Zöldfa-utca 43.) mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a nyomtatandó példányok felől tájéko-zást szerezhessen. Gyűjtőknek 10 példány után tiszteletpéldány jár.

Mély tisztelettel

Égly Mihály, fős. hírlapíró.

Szerkesztői üzenetek.

Sch. J. urnak Pátka. Élénken sajnáljuk, hogy beküldött sorait nem értékesíthetjük. Ha tisztességes lapban tisztességes ember támada volna meg, úgy szívesen engednénk helyet méltó felhőborodás díktálta sorainak. Különben azt hisszük, az illető jegyző „ur” anya-könnyvetési állásra aspirál, mert oly lelkesen tolja a Wekerle-Eötvös cég eszekerét. — K. J. Sz.-Peterur. Az új kisdorvasi törvény értelmében a szülők kötelesek 3—5 éves korig gyermekeiket ovodába illetőleg gyermek-menházba járattatni, ha a szülői házban kellő gondozásban nem részesülnek. Már most az a kérdés, hogy az észteró bizottság az ön gyermekeit is felvette-e a gondozandók közé, mert ez esetben szintén járattatni kell ellenkezőleg nem szükséges.

Közgazdaság.

Az egykoronások és a vasutak.
A m. kir. államvasutak igazgatóságához több ízben panasz érkezett, hogy az egyes vasuti állomások pénztárai nagyobb számú ezüst egykoronást nem fogadnak el fizetésül. Az államvasutak igazgatósága most rendeletet intézett az összes állomásokhoz, hogy a vas-uti pénztárak az egykoronás ezüst pénzt korlátlan mennyiségben kő-telések elfogadják.

Székesfejvári piaci árak
1894. június 13-án.

Gabona: buza 6.30—6.60, rozs 4.70, 4.80, árpa 6.—, zab 6.80—6.90, kuko-rica 4.80—4.90, bab 5.20,—5.30 frt métermá-zsánként.

Hízott sertés: könnyű 29—30, nehéz 32—33 kr. kgr. eleven súly szerint.

Borju: könnyű 28—29, nehéz 32—36 kr. kgr. eleven súly szerint.

Moóri piaci árak június 13-án.

Buza 6.—, rozs 4.70, árpa 5.—, zab 7.—, kukorica 5.00, mm. Bab 5.60. Konyhára való burgonya zsákja 60.—, takarmánynak való 50 kr.

Bicskei piaci árak június 13-án.

Buza 6.40, árpa 5.20, zab 6.50, bab 5.—, burgonya 2.—, rozs 4.70. Hízott sertés köny-nyű 41 kr., nehéz 43 kr. életet leszámítva.

Veszprémi gabonapiac 1894.

június 13-án. Buza (mezőföldi) 6.20—6.40, buza (bakonyi) 5.80—6, rozs 4.10—4.20, árpa (jobb) 6.10—6.20, árpa (takarmány) 5.50—5.60, zab 6.20—6.40 tengeri (új szemes) 4.50—4.70

Hirdetmény.

Méltóságos Szögyény-Marich Géza ur tulajdonát képező **uj gözeseplő gép** az idei cséplésre felvállalható. Részletesebb felvilágosítások az alulírtnál szerezhetők. Csoór, 1894. június 10.

ÉDES ISTVÁN,
kasznár.

Cséplés!!

Egy 8 lóerejű teljes jókarban levő és igen munkaképes **gőz-cséplőgépre** **cséplés keresetlik.** A gép aug. 12-én munkába állhat, kívánatra saját embereimmel. Bővebben értekezhetni alulírott géptulajdonosnál Székesfejérvár, kigyó-utca 7., vagy a gazdasági intézőnél Pusztá-Pötöllén.

Székesfejérvár, 1894. június 7.

Gubner Pál.

**NYÁRI
Vasúti új menetrend!**

Érvényes 1894. évi június hó 1-étől
Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Délután 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.

Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.
Este 9 óra 21 perckor indul
Budapestre érkezik 10 ó. 55 p. este

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délután 11 ó. 50 p. v. vonat indul
Székesfejérvárra érkezik 3 ó. 16 p.
Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat.
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 5 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 7 ó. 39 p.
Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 óra 25 perckor indul
Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éj.

Székesfejérvárról Siófokra:

Este 6 óra 42 perckor indul
Siófokra érkezik 7 óra 42 perc este

Siófokról Székesfejérvárra:

Este 8 óra 15 perckor indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.

Moóról indul Székesfejérvárra:

Délután 7 órakor vegyesvonat
Fehérvárra érkezik 8 ó. 22 p. d. e.
Délután 1 ó. 25 p. személyvonat
Fehérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.

Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Délután 9 óra 34 p. személyv. indul
Veszprémbe érkezik 10 óra 59 p.
Kis-Czelbe érkezik 1 óra 17 p.
Délután 1 óra 35 perckor indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.

Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. 0 p. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 óra 0 p.
Délután 7 óra 3 perckor indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 5 óra 35 p

Székesfejérvárról Uj-Szőny felé:

Délután 10-0 p. teherv. szem. száll. ind.
Ujszőnyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Ujszőnybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szőnyből Székesfejérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll.
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
Délután 11 ó. 27 p. személyv. indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Sz.-Fejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Délután 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
Éjjel 11 óra 43 perckor indul
Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel
Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.
Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul
Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p. éjjel.

Nagy-Kanizsáról Sz.-Fejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
Reggel 10 óra 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 óra 10 p.
Délután 2 óra 0 perckor indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. p. este.
Éjjel 12 óra 16 perckor indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 15 p. reg.

ELŐFIZETÉSEK és HIRDETÉSEK**„FEJÉRMEGYEI NAPLÓ”**

hetenként háromszor megjelenő

POLITIKAI LAPRA

fölvétetnek

MÁRIÁN GYORGY könyvnyomdájában

Székesfejérvárott, Kossuth-utca

hol mindennemű könyvnyomdai munkák rendkívül jutányos áron, tisztán és izlésesen készítettnek el.